

88/1997. (XI.28.) FM rendelet

a növényfajták állami elismeréséről

A növényfajták állami elismeréséről, valamint a vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról szóló 1996. évi CXXXI. törvény 29.§-ának (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - az érdekelt miniszterekkel egyetértésben - a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

- 1.§ A rendelet hatálya kiterjed:
- a) a szántóföldi növények, a zöldség-, gyógy-, illóolajos és fűszernövények (a továbbiakban együtt: zöldségnövények), a szőlő és gyümölcs növények nemes és alany fajtáira, továbbá a díszítő értékű vagy az erdészeti termelés célját szolgáló dísz- és erdészeti növények fajtáira;
 - b) a növényfajták állami elismerésével kapcsolatos eljárásokra, a fajták
 - 1. bejelentésére,
 - 2. kísérleti vizsgálatára,
 - 3. állami elismerésére, az állami elismerés meghosszabbítására és visszavonására,
 - 4. ideiglenes szaporításának engedélyezésére,
 - 5. fajtafenntartás eredményességének ellenőrzésére,
 - 6. a fajtahasználattal kapcsolatos díjazásra;
 - c) az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (a továbbiakban: Intézet) és az Országos Mezőgazdasági Fajta-minősítő Tanács (a továbbiakban: Tanács) működésére;
 - d) a növényfajták nemesítésével, fajtafenntartásával foglalkozó természetes személyekre, jogi személyekre és jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra.

2.§ (1) E rendeletben foglaltakat a növényvédelemről, valamint a természet védelméről szóló külön jogszabályokkal összhangban kell alkalmazni.

(2) A növényfajták állami elismeréséhez szükséges vizsgálatokat az Intézet végzi.

3.§ Állami elismerésben részesíthető az a szabadelvírágzású fajta, faj- és fajtahibrid, szintetikus fajta, vonal, beltenyésztett vonalak hibridje, klón, szubklón, klóntípus, klóncsoport, klónkeverék, magtermelő klón összeállítás, faj és nemzetség, valamint minden, ami cultivarn elfogadható (a továbbiakban: fajta), és amely megfelel az előírt feltételeknek.

Értelmező rendelkezések

- 4.§ E törvény alkalmazásában
- 1. Állami elismerésben részesített fajta: a Nemzeti Fajtajegyzékbe bejegyzett fajta.
 - 2. Ideiglenes szaporításra engedélyezett fajta: az az állami elismerésre bejelentett fajta, amelynek szaporítását a Földművelésügyi Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) engedélyezte.
 - 3. Szabad fajta: a Nemzeti Fajtajegyzékbe bejegyzett kizárólagos fajtajogosulttal nem rendelkező fajta.
 - 4. Összehasonlító fajta: a gazdasági értékvizsgálat során alkalmazott közismert, elterjedt fajta, vagy ezen fajták átlaga, amelyhez a többi fajtát hasonlítják.

5. Referencia fajta: a tartós vetőmag tárolóban vagy ültetvényben megőrzött hazai vagy külföldi fajta, amelyhez a DUS kísérletekben a vizsgált fajtákat hasonlítják.
6. Példa fajta: egyes morfológiai, beltartalmi, rezisztencia vagy egyéb fajtatulajdonság jellemzéséhez, leírásához etalonként használt fajta.
7. géntechnológiával módosított növényfajta: olyan fajta, amelynek génállományát génsebészeti beavatkozással olyan módon változtatták meg, ahogy az természetes úton nem menne végbe.
8. Fajtajelölt: az Intézethez állami elismerés céljából bejelentett, vizsgálat alatt álló növényfajta.
9. Fajtavizsgálat: az állami elismerésre bejelentett fajták nemzetközileg ajánlott vagy az Intézet által kifejlesztett módszerekkel beállított kísérletekben végzett hivatalos DUS és - ahol ez követelmény - gazdasági értékvizsgálata.
- 10.
11. Tartós vetőmagtárolás: az államilag elismert, illetve szabadalmi oltalomban részesített fajták (kijelölt hibridek esetén azok komponensei is) és az összehasonlító példa és referencia fajták nemzetközi szabvány szerint előkészített vetőmagjának középtávú megőrzése és a gyűjtemény fenntartása.
12. UPOV Egyezmény: az új növényfajták oltalmára létesült Nemzetközi Egyezmény (a továbbiakban: UPOV).

A 4.§ 10. pontját a 45/1998. (VI.16.) FM rendelet 3.§ (1) bekezdése hatálytalanította.

Az állami elismerés feltételei

5.§ (1) Állami elismerésben az 1. számú mellékletben foglaltak szerint az a növényfajta részesíthető, amely megkülönböztethető, egynemű és tulajdonságai állandósultak, gazdasági értéke és bejegyezhető fajtaneve van. Az 1. számú mellékletben fel nem sorolt növényfajok fajtái kötelező bejelenteni állami elismerésre. Az 1. számú mellékletben fel nem sorolt növényfajok fajtái bejelenthetők állami elismerésre és azok DUS-vizsgálat és bejegyezhető fajtánév alapján részesíthetők állami elismerésben.

Az 5.§ (1) bekezdése a 45/1998. (VI.16.) FM rendelet 1.§-ával megállapított szöveg.

(2) A növényfajta

- a) megkülönböztethető, ha legalább egy, az UPOV leírás szerinti fontos bélyegben (tulajdonságban) világosan és következetesen különbözik minden más fajtától, amely a bejelentés időpontjában a Magyarországon közismert. Egy fajta akkor közismert, ha Magyarországon állami elismerésben részesült, vagy azt már korábban állami elismerésre bejelentették és vizsgálata folyamatban van, vagy szabadalmi oltalom alatt áll, illetve arra bejelentették, továbbá az Intézet által fenntartott összehasonlító, példa és referencia fajták gyűjteményében szerepel. A Nemzetközi fajtavizsgálati együttműködési rendszerhez tartozó fajok esetében pedig, amely az illetékes társhatóság referencia gyűjteményében megtalálható. Szőlőklónok esetében a megkülönböztethetőség nem feltétel;
- b) egynemű, ha a növényegyedek a vegetatív vagy a generatív szaporításnak megfelelő az UPOV irányelvekben megengedett csekély eltérésektől eltekintve azonosak;
- c) állandó, ha annak egyedei a megkülönböztethetőség számára fontos fajtabélyegek tekintetében minden egyes szaporítás után és szaporítási ciklusok végén megfelelnek a fajta számára megállapított tulajdonságoknak, azaz a fajtaleírásnak.

(3) Az 1. számú mellékletben foglaltak szerint gazdasági értékvizsgálatra kötelezett növényfaj fajtájának gazdasági értéke teljes körű vagy részleges értékvizsgálattal állítható meg:

- a) a teljes körű gazdasági értékvizsgálat kiterjed a fajta termőképességének, agronómiai tulajdonságainak, beltartalmi értékének és növénykórtani állapotának megállapítására;
- b) a részleges gazdasági értékvizsgálat a fajta termőképességének és fontosabb agronómiai tulajdonságainak meghatározására irányul.

A teljes körű és a részleges gazdasági értékvizsgálatok metodikáját a Tanács hagyja jóvá.

(4) Bejegyezhető fajtánévvel rendelkezik az a fajta, amelynek neve megfelel az UPOV vonatkozó irányelveinek

és a 24.§ (4) bekezdése szerinti közzétételét követő 3 hónapon belül a fajtanév használata ellen nem emeltek kifogást.

6.§ (1) Az állami elismerés növényfajonkénti felhasználási cél szerinti feltételeit az 1. számú melléklet tartalmazza.

(2) Export célra az a növényfajta részesíthető állami elismerésben, amely megfelel a DUS vizsgálatok követelményeinek.

Bejelentés állami elismerésre

7.§ Az ellenkező bizonyításig fajtajogosultnak kell tekinteni azt, aki a növényfajtat állami elismerésre bejelenti.

8.§ (1) A fajtajelölt állami elismerésre való bejelentését az Intézet beszerezhető, a 2. számú melléklet szerinti nyomtatványon, három példányban kell benyújtani.

(2) A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a) a növényfaj latin és magyar nevét,
- b) a fajta nemesítői jelzését, illetve a javasolt fajtanevet,
- c) a fajtajogosult nevét és címét, a fajta előállításának helyét,
- d) a képviselő nevét és címét,
- e) a fajta származását és a nemesítés módját,
- f) nyilatkozatot, hogy a fajta géntechnológiával módosított-e,
- g) a fajta fenntartójának nevét, címét,
- h) a fajta leírását,
- i) a fajta termesztési és hasznosítási célját,
- j) a Magyarországon lefolytatott előzetes kísérletek eredményeit,
- k) mely országokban regisztrált vagy oltalmazott a fajta és milyen néven.

(3) A bejelentés tartalmazhatja a nemesítők nevét és a nemesítési arányokat.

(4) A bejelentés adatainak valódiságát a fajtajogosult vagy képviselője aláírásával igazolja.

(5) A bejelentéshez mellékelni kell

- a) a fajtajogosult meghatalmazását, amennyiben a növényfajtat a képviselő jelenti be,
- b) a géntechnológiával módosított növényfajta esetében a kibocsátási engedélyt,
- c) a Magyarországon lefolytatott előzetes kísérletek eredményét,
- d) az UPOV technikai kérdőívet és a fajtaleírást,
- e) a bejelentési díj befizetéséről szóló igazolást.

(6) Bejelentéskor a javasolt fajtanév megjelölése mellőzhető, de legkésőbb az Intézet által meghatározott időpontig írásban javaslatot kell tenni a fajta végleges elnevezésére. Az Intézetnek az időpontot úgy kell meghatároznia, hogy a fajtajogosult a fajta végleges elnevezésére vonatkozó javaslatot a fajtajelöltnek a Tanács elé való terjesztését megelőző 3 hónapig megtegye.

(7) Külföldön már regisztrált vagy bejelentett fajtat csak eredeti fajtanévvel, illetve jelzéssel szabad bejelenteni. Korábban regisztrált vonalakat új hibrid előállításához új kombinációban is csak az eredeti elnevezéssel szabad megjelölni. A bejelentő köteles az Intézettel közölni, ha a fajtat az eredeti fajtanévtől eltérő szinonim névvel már

valamely országban bejelentették vagy regisztráltak. Az Intézet köteles ezt a nyilvántartásaiban szerepeltetni.

(8) A szántóföldi növényfajok hibridjei csak a kialakító vonalak (törzsek, fajták stb., a továbbiakban: vonalak) és a keresztezési képlet egyidejű közlésével lehet bejelenteni és ezt az Intézetnek titkosan kell kezelnie. A külföldön vagy belföldön már regisztrált vonalak esetében az eredeti megnevezést kell alkalmazni. A bejelentett hibrid keresztezési képletét (összetételét) a bejelentés után nem lehet megváltoztatni.

9.§ (1) Az egyes növényfajok esetében a bejelentési határidőt, a DUS vizsgálatokhoz szükséges vetőmag és szaporítóanyag beérkezési határidejét, mennyiségét és minőségi előírásait a 3. számú melléklet tartalmazza. A gazdasági értékvizsgálatokhoz szükséges vetőmagra és szaporítóanyagra vonatkozó mennyiségi és minőségi előírásokat a 4. számú melléklet tartalmazza.

(2) A kukorica, napraforgó, cirok, rozs és repce hibridek vizsgálatát csak a kialakító vonalak, alapegyszeresek vetőmagjának a hibrid vetőmaggal egyidejűleg átadásával kezdi meg az Intézet.

(3) Ha a bejelentés, valamint a vetőmag és szaporítóanyag a 3. és 4. számú mellékletben meghatározott határidő után érkezik be az Intézethez, úgy a vizsgálatok csak a következő évben kezdődhetnek meg.

(4) Az Intézet a bejelentéseket a beérkezéstől számított 15 napon belül szakmailag és formailag elbírálja és nyilvántartásba veszi, ha a fajtajogosult a 8.§ (2) bekezdésének a)-f) pontjait hiánytalanul kitöltötte és a bejelentést aláírta.

(5) Az iktatott bejelentést az Intézet elutasítja, ha

- a) a 8.§ (2) bekezdésének h), i), j), k) pontjaiban hiányos bejelentések kiegészítő adatai a kiegészítésre való írásbeli felszólítás kézhezvételétől számított 15 napos határidőn belül nem érkeztek meg az Intézethez,
- b) a bejelentést nem a fajtajogosult vagy képviselője nyújtotta be,
- c) ha a fajtát - a szabad fajták kivételével - korábban már bejelentették az Intézethez.

10.§ (1) A bejelentések elfogadásáról, illetve elutasításról az Intézet a fajtajogosultat vagy képviselőjét a beérkezéstől számított 30 napon belül határozatban értesíti.

(2) A határozat ellen az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint van helye jogorvoslatnak. Az Intézethez benyújtott, de a minisztériumnak címzett fellebbezést a minisztérium bírálja el.

11.§ (1) Az Intézet a bejelentések adatait a fajtajogosult vagy képviselőjének engedélye nélkül mással nem közölheti. Ez alól kivételt képeznek az UPOV Egyezmény szerinti általános nemzetközi tájékoztatási kötelezettségből adódó adatok.

(2) Az Intézet a vizsgálat ideje alatt a fajta állami elismeréséig a fajnév, a fajtanev, a fajta nemesítői jelzése, a fajtajogosult és a bejelentés időpontja kivételével a fajtajogosult jogainak védelme érdekében a fajtára vonatkozó egyéb, a bejelentő íven lévő információkat és adatokat titkosan kezeli.

(3) A bejelentő a bejelentés adatainak változását a változást követő 30 napon belül köteles az Intézethez írásban megküldeni. A nemesítők neve és a nemesítői arányok csak az érintettek együttes nyilatkozata vagy bírósági határozat alapján változtathatók meg.

12.§ Az Intézet a bejelentés sorrendjében az állami elismerésre bejelentett, valamint a szabadalmi oltalomhoz

szükséges DUS vizsgálatra bejelentett, és a külföldi társhatóságok által DUS vizsgálatra beküldött fajtákról folyamatosan nyilvántartást vezet.

A fajták kísérleti vizsgálata

13.§ (1) A fajtajelölteket a bejelentések elfogadása után az Intézet DUS és gazdasági érték megállapító kísérletekben vizsgálja.

(2) Az 1. számú mellékletben a növényfajonként külön-külön meghatározott feltételek szerint az Intézet az UPOV által ajánlott és a Tanács által jóváhagyott módszerek alapján

- a) DUS vizsgálatot és teljes körű gazdasági értékvizsgálatot, vagy
- b) DUS vizsgálatot és részleges gazdasági értékvizsgálatot, vagy
- c) DUS vizsgálatot
- d)

A 13.§ (2) bekezdésének d) pontját a 45/1998. (VI.16.) FM rendelet 3.§ (1) bekezdése hatálytalanította.

(3) Amennyiben a csak DUS vizsgálatra kötelezett növényfajok körében a vizsgált fajta állományán olyan termesztési tulajdonság megállapítására kerül sor, amely a fajta termesztését veszélyeztetné, környezeti vagy humánegészségügyi veszélyt jelentene, az Intézet köteles ezeket az eredményeit a Tanács tudomására hozni. Ezek alapján az állami elismerés megtagadható.

(4)

A 13.§ (4) bekezdését a 45/1998. (VI.16.) FM rendelet 3.§ (1) bekezdése hatálytalanította.

(5) Az Intézet az állami elismeréshez szükséges vizsgálatokat

- a) saját kísérleti hálózatában végzi, kivéve a különleges termesztési feltételeket igénylő fajok fajtáit, továbbá a szőlő és gyümölcs, illetve a dísnövény és erdészeti növényfajok fajtáit. E növényfajták esetében az Intézet a teljes kísérlet - vagy egy része elvégzésével más, arra alkalmas természetes vagy jogi személyt, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaságot is megbízhat;
- b) az állami elismeréshez szükséges DUS vizsgálatokat a kétoldalú megállapodás alapján más UPOV tagországok társintézményivel is elvégeztetheti, vagy a már meglévő eredményeket átveheti, illetve átadhatja;
- c) azoknál a növényfajoknál, amelyekből az Intézetnél központosított DUS vizsgálatok feltételei nem adóttak, a DUS vizsgálatot a bejelentőnél végezteti, vagy más UPOV tagország társintézményétől átveheti;
- d) kétoldalú megállapodás hiányában is átvehet DUS vizsgálati eredményt az Intézet. Ebben az esetben a fajtajogosulttal történő egyeztetés után a vizsgálati eredményt az Intézet rendeli meg, a költségeket a fajtajogosult vagy képviselője viseli. Az így átvett DUS vizsgálat eredményét az Intézet egyéves ellenőrző vizsgálat után fogadhatja el, ha annak eredményei, a hozott fajta leírással megegyeznek, és a vizsgálat fajta a hazai fajtakörből megkülönböztethető.

(6) A gyümölcsfajták esetében a termékenyülési és termékenyítőképességi vizsgálatokat a bejelentő köteles elvégezni, illetve elvégeztetni.

(7) Az Intézet az (5) bekezdés a) pontjában meghatározott növényfajták esetében az állami elismerés célját szolgáló kihelyezett fajtakísérletek beállítására olyan magánszemélyt vagy gazdálkodó szervezetet bízhat meg, amelynek nincs az érintett növényfajtából fajtabejelentése, vagy állami elismerésben részesített fajtája és a fajtajogosultakkal nincs összeférhetlenségi kapcsolatuk.

(8) A kihelyezett kísérletek eredményeit csak akkor lehet elfogadni, ha azokat az Intézet által alkalmazott metodika szerint állították be. Ezeket a kísérleteket az Intézet szervezi, értékeli és ellenőrzi.

14.§ (1) A kísérleti vizsgálatoknak ki kell terjedniük mindazokra a tényezőkre, amelyek a fajta
a) megkülönböztethetőségének, egyneműségének és állandóságának megállapításához, a fajta leírásához és szántóföldi hibridek esetén a kombináció ellenőrzéséhez szükséges, és
b) a termesztés, feldolgozás, illetve felhasználás során gazdasági jelentőséggel bírnak, vagy díszítő értéket adnak.

(2) A DUS vizsgálatok időtartama minimum két értékelhető vegetációs periódus, a teljes körű és a részleges gazdasági értékvizsgálat időtartama kettő-három értékelhető termőév, illetve egy termelési ciklus. A bejelentett szántóföldi és zöldség fajtajelöltek megkülönböztethetőségének, egyneműségének és állandóságának (DUS), továbbá gazdasági értékének vizsgálatát a bejelentést követő termesztési időszakban kell megkezdeni.

(3) A géntechnológiával módosított növényfajta kísérleti vizsgálata csak a külön jogszabály rendelkezésének figyelembevételével kezdhető meg.

(4) A fajta vizsgálata során a kísérletek az Intézet által meghatározott és a Tanács által jóváhagyott módon megtekinthetők.

15.§ (1) A fajtajelöltek kísérletbe állításához szükséges szaporítóanyagokat a bejelentő az Intézet által meghatározott időpontig és helyre - külföldi fajta esetében vámkezelt - térítésmentesen köteles az Intézet rendelkezésére bocsátani a 3. és 4. számú mellékletben foglaltak szerint. A kijelölt összehasonlító, példa, illetve referencia fajta fajtajogosultjának vagy képviselőjének az Intézet által előírt kísérleti vetőmag vagy szaporítóanyag mennyiséget térítés ellenében az Intézet rendelkezésre kell bocsátania a gazdasági érték és a DUS vizsgálatokhoz.

(2) Ha az Intézet a kísérletekhez szükséges ültetési anyagot központilag állítja elő, az előállítás költségeit a bejelentővel megtérítteti.

(3) Az Intézet a kísérleti célra beküldött
a) szaporítóanyagot kizárólag hivatalos vizsgálatok elvégzésére használhatja, beleértve az UPOV tagországokkal kialakított kétoldalú nemzetközi fajtavizsgálati együttműködési kötelezettségeket is,
b) vetőmagból a 3. számú melléklet szerinti letéti mintát a vonatkozó előírások szerint tartós tárolóba helyezni.

(4) Az állami elismerésben részesített, illetve szabadalmi oltalommal védett növényfajtáknak, valamint az összehasonlító és példa fajtáknak, mint időleges korlátozás alá eső, potenciális génforrásoknak tartós tárolóban, vagy vegetatív szaporítású növényeknél fajtagyűjteményben, klóngyűjteményben történő megőrzése állami feladat.

(5) A (4) bekezdésben foglalt gyűjtemények fenntartása és működtetése, a vegetatív szaporítású dísznövényeknél és az eredeti növényeknél a nyilvántartása és koordinálása az Intézet feladata.

(6) Az időleges korlátozás alá eső anyagok felhasználásra az UPOV egyezmény előírásai vonatkoznak. A rendelkezési jog a fajtajogosultat, illetve a szabadalmast illeti meg. Az állami elismerés megszűnése esetén, illetve a szabadalmi oltalom lejártakor ezeket az anyagokat a hozzájuk tartozó információval együtt a minisztérium által kijelölt szakági bázisgyűjteménynek kell átadni.

(7) Nem megfelelő minőségű szaporítóanyag, vetőmag küldése miatt megghiúsult kísérlet teljes vizsgálati díja a bejelentőt terheli.

(8) Az Intézetnek felróható okból megghiúsult kísérlet vagy kísérleti év esetén az Intézet díjazást nem kérhet. A növényfajta állami elismeréséhez szükséges, jogszabályokban meghatározott vizsgálati idő ilyen esetben nem hosszabbodhat meg.

16.§ (1) Az Intézet a bejelentett fajták DUS vizsgálatát az UPOV Technikai Bizottsága által elfogadott irányelvek, vagy azok hiányában az Intézet által kialakított és a Tanács által jóváhagyott nemzeti irányelvek szerinti metodika alapján végzi. A DUS vizsgálati metodikát az Intézet nyilvánosságra hozza.

(2) A DUS vizsgálatok éves részeredményeit és a végleges eredményt az Intézet csak a fajtajogosulttal vagy képviselőjével közli. Az eredményeket olyan időpontban kell közölni, hogy az a fajtajogosultat további döntéseiben ne akadályozza. Az Intézet az állami elismerés esetén a hivatalos fajtaleírást nyilvánosan kezeli. A keresztezési képzet és a vonalat a fajtajogosult ellenőrző rendelkezéséig titkosan kell kezelni.

(3) A gazdasági értékvizsgálatra kijelölt fajokból a fajta termesztési és felhasználási értékeinek megállapítására az Intézet kispárcellás teljesítménykísérleteket állít be. A vizsgálatok módszereit az Intézet közzéteszi.

(4) A gazdasági értékvizsgálatok éves eredményeit az Intézet közzéteszi.

(5) A fajtajogosult vagy képviselője jogosult betekinteni a bejelentett növényfajtára vonatkozó vizsgálati adatokba.

(6) Az Intézetnek a növényfajták állami elismerésével kapcsolatos hivatalos kiadványai fajta- és vetőmagreklámot nem tartalmazhatnak.

17.§ (1) A fajtavizsgálat, az évelő és fás növények kivételével, a fajtajogosult kérésére egy évig szüneteltethető.

(2) A fajtajogosult az állami elismerés iránti kérelmet a vizsgálat időszakában visszavonhatja. A kukorica, napraforgó, cirokfélék, rozs és repce hibridek bejelentésének visszavonásakor a komponensek visszavonásáról vagy további vizsgálatáról is kell nyilatkoznia.

(3) Az Intézet a vizsgálatokat megszünteti, és egyúttal a bejelentések érvényüket veszítik, ha

- a) a fajta a DUS vizsgálati követelményeknek nem felel meg,
- b) a bejelentő az Intézetnek a kísérlet lefolytatására a meghatározott mennyiségben és minőségben nem tud vizsgálati anyagot biztosítani,
- c) a bejelentő a bejelentőíven a megadott információval az Intézet szándékosan félrevezette.

(4) Az Intézet a vizsgálat megszüntetéséről határozatot hoz, mely ellen az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint van helye jogorvoslatnak. Az Intézethez benyújtott, a minisztériumnak címzett fellebbezést a minisztérium bírálja el.

Ideiglenes szaporítási engedély

18.§ Szántóföldi növények esetében az ideiglenes szaporítási engedélyt az első éves elfogadott DUS vizsgálat

alapján, a fajtajogosult kérelmére, az Intézet javaslatára a minisztérium adja ki. Az engedély időbeli és mennyiségi korlátokat tartalmazhat. Az ideiglenes szaporítási engedély alapján előállított fajta vetőmagja árutermelés céljára csak a fajta állami elismerését követően hozható forgalomba.

19.§ (1) Zöldség- és gyümölcsfajták esetében az ideiglenes szaporítási engedélyt az első éves elfogadott DUS vizsgálat alapján a fajtajogosult kérelmére, az Intézet javaslatára a minisztérium adja ki. Az ideiglenes szaporítási engedély alapján előállított fajta vetőmagja forgalomba hozható.

(2) Az ideiglenes szaporításra engedélyezett fajták esetében minden egyes kiszerelési egységhez tartozó fajtaismertetőben fel kell tüntetni, hogy a fajták vizsgálata az Intézetnél még folyamatban van.

20.§ Szőlőfajtának, klónnak, gyümölcs, dísznövény és erdészeti fajtának akkor adható ideiglenes szaporítási engedély,
a) ha azt állami elismerésre bejelentették,
b) amelynek a fajából nincs államilag elismert fajta, vagy
c) amely erdészeti, gyümölcs-, szőlő- és dísznövényfajtaról feltételezhető, hogy - a rendelkezésre álló irodalom, illetve az eddigi vizsgálatok alapján - Magyarországon eredményesen termesztendő.

21.§ (1) Az ideiglenes szaporítási engedély kiadása a minisztérium hatáskörébe tartozik. A kérelmeket a minisztériumnak címezve az Intézethez kell benyújtani a 3. számú mellékletben előírt határidőig, gyümölcs- és szőlőfajták esetében augusztus 1. napjáig. Az Intézet a kérelmeket véleményezi.

(2) Az ideiglenes szaporítási engedély visszavonásig, vagy a fajtajelölt állami elismeréséig, illetve a vizsgálat megszüntetéséig érvényes.

(3) Állami elismerésre bejelentett, géntechnológiával módosított növényfajtának ideiglenes szaporítási engedély nem adható.

(4) Az ideiglenes szaporítási engedély határidejének lejártát követően
a) a vetőmag nem hozható forgalomba,
b) a faiskolában már elszaporított szőlő, komló, gyümölcs és dísznövény szaporítóanyag forgalomba hozható.

22.§ Az Intézet az ideiglenesen szaporításra engedélyezett kertészeti növényfajták jegyzékét évente, az erdészeti fajták jegyzékét pedig szükség szerint közzéteszi.

23.§ (1) Az állami elismerési eljárás megkezdéséhez szükséges magyarországi előzetes kísérletekhez, továbbá az állami elismeréshez szükséges vizsgálatokhoz a fajtajogosult a 4. számú mellékletben meghatározott mennyiségű és minőségű vetőmagot engedély nélkül hozhatja be.

(2) Az állami elismeréssel, illetve ideiglenes szaporítási engedéllyel nem rendelkező szőlő, gyümölcs, spárga, torma és erdészeti növényfajták, üzemi kísérletekben való telepítéséhez a telepítések hatósági engedélyezéséhez, valamint a nyilvántartásba vételéhez és a megfigyeléséhez a bejelentőnek az Intézettől írásbeli hozzájárulást kell kérni. E növényfajták importját szakmai szempontból az Intézet engedélyezi. Egy-egy növényfajta üzemi kísérletben való kipróbálását országosan legfeljebb 10 ha területen lehet engedélyezni.

A fajták állami elismerése, annak elutasítása és visszavonása

24.§ (1) A kísérleti vizsgálatok eredményei alapján az Intézet a fajták állami elismerésére előterjesztést készít a Tanács részére.

(2) Az előterjesztésnek tartalmaznia kell:

- a) a faj nevét,
- b) a fajta nemesítői jelzését,
- c) a fajtajogosult nevét és címét, továbbá külföldi fajtajogosult esetében a képviselő nevét és címét,
- d) a fajtafenntartó nevét és címét,
- e) a fajta származását, előállításának módját (keresztezési képlet),
- f) a fajta géntechnológiával módosított szervezet-e,
- g) a fajta kísérleti vizsgálatának időtartamát,
- h) a fajta természeti és hasznosítási célját,
- i) a fajta DUS vizsgálati eredményét (szántóföldi növények hibridjei esetében a komponenseket is),
- j) a fajta leírását UPOV vagy nemzeti irányelvek alapján (hibridek esetén a komponenseket is),
- k) a fajta gazdasági értékvizsgálatának eredményeit az arra kötelezett fajok esetében, illetve a 13.§ (3) bekezdése szerinti tulajdonságokat,
- l) a javasolt fajtanevet,
- m) a javaslatot és annak indokolását.

(3) Az előterjesztés tartalmazhat további információkat is, pl. a nemesítő nevét, a fajta előállításában valórészvételük százalékos arányát.

(4) Az állami elismerésre javasolt fajták elnevezését a Tanács ülése előtt legalább három hónappal az UPOV-tagországok részére nyilvánosságra kell hozni.

25.§ (1) A fajták állami elismerésének és a Nemzeti Fajtajegyzéken történő tartásának időtartama a szántóföldi, zöldség- és lágyszárú dísnövények esetében 15 év, a gyümölcs-, szőlő-, fás dísnövény- és erdészeti fajták esetében 18. év.

(2) A fajta állami elismerése a fajtajogosult kérelmére az állami elismeréshez szükséges ismételt DUS vizsgálatok eredményei alapján meghosszabbítható, ha a fajta eredeti fajtaleírásban rögzített morfológiai tulajdonságai nem változtak meg. Az állami elismerés meghosszabbítását a fajtajogosult 2 évvel a lejárat előtt kérelmezheti.

(3) Amennyiben az Intézet az állami elismerés lejártáig nem dönt a meghosszabbítási kérelemről, akkor az állami elismerés a halasztott döntés időpontjáig meghosszabbodik.

(4) Az állami elismerés meghosszabbításáról a Tanács javaslatára a minisztérium dönt.

26.§ Az állami elismerésről, annak elutasításáról, illetve visszavonásáról a minisztérium határozatot ad ki, és azt a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben közzéteszi. Az állami elismerésről a bejelentő részére az Intézet okiratot állít ki.

27.§ Az Intézet az állami elismerés visszavonására tesz javaslatot a Tanácsnak, ha

- a) a fajtafenntartás eredményességét ellenőrző vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a fajta állami elismerésekor leírt tulajdonságai megváltoztak,
- b) a fajtajogosult a fajta állami elismerésének visszavonását írásban kéri.

28.§ A fajta állami elismerésének visszavonása után a vetőmag már nem állítható elő, de a rendelkezésre álló

a) vetőmagok legfeljebb a határozat jogerőre emelkedésének napjától számított 1 évig,

b) szaporítóanyagok a határozat jogerőre emelkedésének napjától számított 2 évig felhasználhatók.

29.§ A Tanács a bejelentett fajta állami elismerését és ennek alapján Nemzeti Fajtajegyzékre vételét az esetben javasolja, ha a kísérleti vizsgálatok eredménye alapján készített előterjesztés szerint a növényfajta megfelel az 5.§-ban foglalt feltételeknek.

30.§ (1) A Tanács szakágazonkénti szekciókból áll, ügyrendjét a 5. számú melléklet tartalmazza.

(2) A Tanács létszáma szekciónként 15 fő. A Tanács elnökét és titkárát a földművelésügyi miniszter nevezi ki. A Tanács tagjait az érintett szakmai érdekképviselerek javaslata alapján a Tanács elnöke bízza meg. A Tanács tagjai névre szóló megbízást kapnak és nem helyettesíthetők a Tanács ülésein. A kinevezés a visszavonásig érvényes. A Tanács titkára az Intézet főigazgatója.

(3) Az ülésen a Tanács elnökét az általa esetenként kijelölt szekció elnök, a titkárát pedig a szakirányú helyettes helyettesítheti.

(4) A Tanács vezetőinek és tagjainak névsorát a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben közzé kell tenni.

(5) Az állami elismerésről, annak elutasításáról, az állami elismerés visszavonásáról az Intézet előterjesztése alapján, a Tanács javaslatára, a minisztérium dönt.

Nemzeti Fajtajegyzék és Leíró Fajtajegyzék

31.§ (1) Az Intézet évente közzéteszi az állami elismerésben részesített fajtákat tartalmazó Nemzeti Fajtajegyzéket, amelyben fajonkénti felsorolásban közölni kell:

a) a fajta nevét,

b) a fajtajogosult nevét, címét,

c) a fajtafenntartó nevét, címét,

d) a fajta képviselőjének nevét, címét,

e) az állami elismerés évét,

f) az eredeti származási országot,

g) a szabadforgalomra utaló megjelölést (az MSZH által adott információk alapján).

(2) A Nemzeti Fajtajegyzékben fel kell sorolni azokat a növényfajokat is, amelyeket gyümölcstermő növények szaporítóanyag előállításánál alanyként használnak.

32.§ (1) Az Intézet az állami elismerésben részesített fajtákról Leíró Fajtajegyzéket készít, amelyben a fajtáknak lényeges morfológiai, termesztési és felhasználási tulajdonságairól ad tájékoztatást.

(2) Az Intézet a Leíró Fajtajegyzékhez az államilag elismert fajtákkal tájkísérleteket szervez a fajták jobb megismerése és a termelő információ érdekében

a) a kísérletek a gazdasági értékvizsgáltra kötelezett fajok köréből kerülnek meghatározásra,

b) a gazdasági értékvizsgáltra kötelezett fajok közül a vizsgáltba vontak köre bővíülhet, illetve egyes növényfajok vizsgálta ideiglenesen szüneteltethető, a Tanács határozatának megfelelően,

c) a kísérletek a kereskedelmi forgalomból vett, a jogszabályban meghatározott utolsó szaporítási fokú fémzárolt

vetőmagvakból kerülnek beállításra.

A fajták fenntartása

33.§ (1) A fajták eredeti (DUS és gazdasági értékmérő) tulajdonságainak megőrzéséről fajtafenntartással kell gondoskodni:

(2) Amennyiben a fajta fenntartását nem a fajtajogosult végzi, a fajtafenntartói jogot ideiglenesen vagy véglegesen más természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság számára átengedheti. A fajtafenntartói jog átadásáról az esetleges további változásokról a fajtajogosult az Intézetet írásban köteles értesíteni.

(3) A fajtafenntartó feladata a fajta szaporításához, illetve terjesztéséhez szükséges alapanyagok folyamatos előállítása oly módon, hogy tulajdonságai az utódnemzedékekben megmaradjanak és a növényegészségügyi előírásoknak megfeleljenek.

(4) A hibrid fajta fenntartása alatt a hibrid kombinációjában szereplő vonalak fenntartását kell érteni.

34.§ (1) Az Intézet a fajtafenntartás eredményességének ellenőrzésére indokolt esetben jogosult vizsgálatokat végezni. A vizsgálatok arra irányulnak, hogy az állami elismerés után a fajtajogosulttól, a fajtafenntartótól, hivatalosan vett szuperelit vetőmag, illetve szaporítóanyag mintát a tartós vetőmagtárolóban elhelyezett, vagy vegetatív szaporítású növényeknél a fajtagyűjteményben megőrzött tétellel az Intézet összehasonlítja annak megállapítására, hogy a fajtafenntartás során az államilag elismert fajta megőrizte-e az eredeti fajtaleírásban szereplő tulajdonságait.

(2) Amennyiben a fajtafenntartás során előállított és forgalomba kerülő anyag nem felel meg az állami elismeréskor rögzített leírásnak, a fajtajogosulttal szemben külön jogszabályban meghatározott szankciók alkalmazhatók, illetve a fajta állami elismerésének visszavonását lehet kezdeményezni.

A fajtahasznosítással kapcsolatos díjazások

35.§ (1) Állami elismerésben részesített, illetve ideiglenes szaporításra engedélyezett növényfajták forgalomba hozott vetőmagja vagy szaporítóanyag után a fajtajogosultat fajtahasználati díj illeti meg. A fajtahasználati díj mértékéről, fizetési módjáról, idejéről és az elszámolásról a fajtajogosult és a forgalmazó szerződésben állapodik meg.

(2) Szőlő- és gyümölcsfajták, valamint a dísz- és az erdészeti növények szaporítóanyag után a saját felhasználású ültetvény, illetőleg ültetési anyagok esetében is kell fajtahasználati díjat fizetni. Az állami elismerésben részesített szőlő-, gyümölcsfajták alanyként felhasználásra kerülő (gyökeres és nem gyökeres) szaporítóanyaga után a tényleges felhasználáskor - a gyümölcs- és szőlőiskolában kiültetett mennyiség alapján - esedékes a fajtahasználati díj átutalása.

(3) A fajtahasználati díjból fajtajutalékot kell képezni. Ennek mértékét, felosztását a fajtajogosult és a nemesítő, illetve a fajtafenntartó szerződésben határozza meg. A fajta nemesítőjét - tevékenységének nyilvános elismerése mellett - a fajtajutalékból a nemesítési részarányának megfelelő mértékű része illeti meg.

(4) Olyan fajták után, amelynek fajtajogosultja vagy nemesítője nem ismert, a fajtahasználati díj a fajtafenntartást végzőt illeti meg, amely a fajtafenntartói hányadot a fajtafenntartók között osztja el.

(5) Abban az esetben, ha a fajtajogosult az állami elismerésben részesített fajták után fajtahasználati díjat érvényesít, a szerződésben meghatározott mértékű fajtajutalék a fajta nemesítőjét, illetve annak örökösét az állami elismerés időtartama alatt megilleti.

36.§ (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba, egyidejűleg a növényfajták állami minősítéséről szóló 4/1988. (IV.26.) MÉM rendelet az 1. számú mellékletének kivételével, valamint az azt módosító 10/1992. (III.4.) FM rendelet, a 45/1994. (VI.28.) FM és a 20/1995. (VI.13.) FM rendelet hatályát veszti.

(2) 1997. március 1. napját megelőzően állami minősítésben részesített állami finanszírozással előállított növényfajta eladásához, használati jogának átadásához, valamint gazdasági társaságba való apportálásához a minisztérium hozzájárulása szükséges.

(3) A fajtajogosult az új képviselői megbízásról a képviselői nyilatkozat megküldésével köteles az Intézetet értesíteni, amennyiben az 1997. március 1. napját megelőzően állami minősítésben részesített, illetve fajtavizsgálatra bejelentett külföldi fajták esetében a képviselő személyét megváltoztatja. Az Intézet az új képviselői megbízást akkor fogadja el, ha a fajtajogosult és az eredeti képviselő erre vonatkozó megállapodásukról az Intézetet az új képviselői nyilatkozat megküldésével egyidejűleg tájékoztatja. Az érintett növényfajta vizsgálatát csak a megegyezés esetén lehet tovább folytatni a korábbi eredmények figyelembevételével. A képviselő csak a fajtajogosult egyetértésével vonhatja vissza a növényfajta a fajtakísérletből.

(4) 1997. március 1. napját megelőzően köztermesztésben lévő szőlő-gyümölcs alanyfajták, továbbá erdészeti és dísnövény fajok és fajták, továbbá a különleges igényeket kielégítő nemes fajták az Intézet előterjesztése és a Tanács javaslata alapján a rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül állami elismerésben részesíthetők.

(5) Az 1997. március 1. napját megelőzően köztermesztésben lévő, forgalmazásra engedélyezett zöldség- és gyógynövény fajták az Intézet előterjesztésére és a Tanács javaslata alapján a rendelet hatálybalépésének napjától számított hat hónapon belül állami elismerésben részesíthetők.

1. számú melléklet a 88/1997. (XI.28.) FM rendelethez

*A melléklet a Magyar Közlöny 1997. évi 105. számának 7430-7436. oldalán található.
A mellékletet az adatbázis csak kép formájában tartalmazza.*

2. számú melléklet a 88/1997. (XI.28.) FM rendelethez

*A melléklet a Magyar Közlöny 1997. évi 105. számának 7437-7438. oldalán található.
A mellékletet az adatbázis csak kép formájában tartalmazza.*

3. számú melléklet a 88/1997. (XI.28.) FM rendelethez

*A melléklet a Magyar Közlöny 1997. évi 105. számának 7439-7444. oldalán található.
A mellékletet az adatbázis csak kép formájában tartalmazza.*

4. számú melléklet a 88/1997. (XI.28.) FM rendelethez

A melléklet a Magyar Közlöny 1997. évi 105. számának 7445-7447. oldalán található.

A mellékletet az adatbázis csak kép formájában tartalmazza.

5. számú melléklet a 88/1997. (XI.28.) FM rendelethez Az Országos Mezőgazdasági Fajtaminősítő Tanács ügyrendje

I.

A Tanács jogállásáról

Az Országos Mezőgazdasági Fajtaminősítő Tanács (a továbbiakban: Tanács) létrehozását és működését a növényfajták állami elismeréséről, valamint a vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról szóló 1996. évi CXXXI. törvény, valamint a végrehajtására kiadott ./1997. (.) FM rendelet határozza meg.

A Tanács a Földművelésügyi Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) felügyelete alatt áll és a minisztérium felé véleményezési és javaslattevési joggal rendelkezik.

II.

A Tanács feladata és hatásköre

A Tanács feladata:

- a) a növényfajták termesztési értékének elbírálása,
- b) az állami elismeréshez szükséges vizsgálatok metodikájának jóváhagyása, valamint
- c) javaslattevés a hazai fajtajelöltek és külföldi fajták állami elismerésére, elutasítására, illetve fajták állami elismerésének visszavonására.

III.

A Tanács szervezete

A Tanács a következő, szakágazatonkénti szekcióból áll:

- szántóföldi növények szekció,
- zöldség, gyógynövény szekció,
- szőlő, gyümölcs szekció,
- dísznövény szekció,
- erdészeti szekció.

A Tanács létszáma szekciónként 15 fő. A Tanács elnökét és titkárát a földművelésügyi miniszter nevezi ki. A Tanács tagjait a Tanács elnöke bízza meg. A kinevezés, illetve a megbízás a visszavonásig érvényes.

A Tanács titkára az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (a továbbiakban: Intézet) főigazgatója. Az ülésen a Tanács elnökét az általa esetenként kijelölt szekcióelnök, a titkárát pedig a szakirányú helyettes helyettesítheti.

A Tanács tagjai névre szóló megbízást kapnak, és a Tanács ülésein nem helyettesíthetők.

A Tanács elnökének feladatai:

- tájékoztatja a földművelésügyi minisztert a Tanács munkájáról, határozatáról és javaslatairól.

A Tanács titkárának feladatai:

- a Tanács elé terjeszti az állami elismerésre és elutasításra, illetve az állami elismerés visszavonására vonatkozó javaslatokat és az egyéb, Tanács elé kerülő előterjesztéseket,
- javaslatot készít a Tanács következő ülésének napirendjére,
- javaslatot tesz a Tanács elnökének az ülés időpontjára,
- összehívja a tanácsülést, aláírja a meghívókat.

A Tanács jegyzőjének feladatai:

- a Tanács ülésein ellátja az ügyviteli feladatokat,
- vezeti az ülések jegyzőkönyvét,
- elkészíti a Tanács határozati javaslatait.

A szekcióelnök feladatai:

- levezeti a szekcióüléseket,
- aláírásával hitelesíti az ülések jegyzőkönyveit és a határozati javaslatokat.

IV.

A Tanács működése

A Tanács szekciói szükség szerint üléseznek.

Az állami elismerésre vagy annak elutasítására és az állami elismerés visszavonására vonatkozó javaslatokat, valamint egyéb előterjesztéseket az Intézet készíti el és küldi meg a Tanács tagjainak, az érintett fajtajogosultaknak és a meghívott szakértőknek, legalább 10 nappal a tanácsülés időpontja előtt.

A Tanács az előterjesztett javaslatokat egyenként tárgyalja meg. A döntések előtt a Tanács a fajta előterjesztőjét, a fajtajogosultat vagy képviselőjét és szükség esetén a meghívott szakértőket meghallgatja. A fajtajogosult, az Intézet témavezetője és a meghívott szakértők csak a saját témájuk tárgyalásakor vehetnek részt az ülésen.

A Tanács véleményét, javaslatait tagjainak nyílt szavazásával, egyszerű szótöbbséggel zárt ülésen hozza. A Tanács tagjainak az előterjesztéstől eltérő véleményét, annak indoklását a szavazatok arányát jegyzőkönyvbe kell rögzíteni. A Tanács határozatképes, ha az ülésen a tagok legalább 2/3-a jelen van.

V.

A Tanács működésével kapcsolatos ügyvitel

A Tanács munkájával kapcsolatos ügyviteli teendőket az Intézet látja el.

Ezzel összefüggésben:

- vezeti az állami elismerésre bejelentett fajtajelöltek és fajták nyilvántartását,
- előkészíti az állami elismerésre, elutasításra, illetve az állami elismerés visszavonására szóló és egyéb, a tanácsülés elé kerülő javaslatokat,
- ellátja a tanácsülés előkészítésével és megtartásával összefüggő feladatokat,
- az ülések jegyzőkönyvei alapján elkészíti a Tanács határozati javaslatait,
- megküldi az állami elismeréssel, elutasítással vagy az állami elismerés visszavonásával kapcsolatos határozati javaslatot az FM-nek,
- gondoskodik a határozatban foglalt módszertani változások bevezetéséről és egyéb, az állami elismerést érintő feladatok végrehajtásáról,
- ágazatonként vezetett könyvekben nyilvántartja az államilag elismert fajtákat.